

LIBERTATEA DE CIRCULAȚIE A MUNCITORILOR

Profesor univ. dr. Belu Constantin,⁵⁷
Lect univ. dr. Belu Marina Loredana⁵⁸

***Abstract:** La libre circulation des personnes est l'une des libertés fondamentales garanties par le droit communautaire; elle suppose le droit de vivre et de travailler dans un autre État membre. À l'origine, cette liberté était essentiellement reconnue aux personnes économiquement actives et aux membres de leur famille. Aujourd'hui, la liberté de circuler à l'intérieur de l'Union Européenne est un droit dont bénéficient également d'autres catégories de personnes, comme les étudiants, les titulaires de pensions et de rentes et tout citoyen de l'Union européenne en général. Il s'agit sans doute du droit individuel le plus important reconnu dans le droit communautaire, et d'un élément essentiel de citoyenneté européenne.*

1. Dreptul la liberă circulație

Libera circulație a persoanelor este una dintre libertățile fundamentale garantate de dreptul comunitar; ea presupune dreptul de a trai și de a munci într-un alt stat membru. La origine, această libertate a fost recunoscută inițial persoanelor care desfășurau activități economice și membrilor familiilor lor. Azi, libertatea de circulație în interiorul Uniunii Europene este un drept de care beneficiază în mod egal și alte categorii de persoane, cum ar fi studenții, pensionarii și, în general, toți cetățenii Uniunii Europene.

Cetățenia Uniunii conferă fiecărui cetățean al Uniunii un drept fundamental și individual la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre, sub rezerva limitărilor și condițiilor

LA LIBERTÉ DE CIRCULATION DES TRAVAILLEURS

Belu Constantin, Professeur
Belu Marina Loredana, Chargé de cours

***Abstract:** La libre circulation des personnes est l'une des libertés fondamentales garanties par le droit communautaire; elle suppose le droit de vivre et de travailler dans un autre État membre. À l'origine, cette liberté était essentiellement reconnue aux personnes économiquement actives et aux membres de leur famille. Aujourd'hui, la liberté de circuler à l'intérieur de l'Union européenne est un droit dont bénéficient également d'autres catégories de personnes, comme les étudiants, les titulaires de pensions et de rentes et tout citoyen de l'Union européenne en général. Il s'agit sans doute du droit individuel le plus important reconnu dans le droit communautaire, et d'un élément essentiel de citoyenneté européenne.*

1. Le droit à la libre circulation

La libre circulation des personnes est l'une des libertés fondamentales garanties par le droit communautaire; elle suppose le droit de vivre et de travailler dans un autre État membre. À l'origine, cette liberté était essentiellement reconnue aux personnes économiquement actives et aux membres de leur famille. Aujourd'hui, la liberté de circuler à l'intérieur de l'Union européenne est un droit dont bénéficient également d'autres catégories de personnes, comme les étudiants, les titulaires de pensions et de rentes et tout citoyen de l'Union européenne en général. Il s'agit sans doute du droit individuel le plus important reconnu dans le droit communautaire, et d'un élément essentiel de citoyenneté européenne.

⁵⁷ Belu Constantin, Craiova, jud. Dolj, str.A.I. Cuza, bl. M18D, sc.1, et.1, ap.3, Facultatea de Drept și Științe Administrative, Universitatea din Craiova, tel. 0723233786, e-mail: adyelenabelu@yahoo.com

⁵⁸ Belu Marina Loredana, Craiova, jud.Dolj, str.Calea București, nr.66, bl.R1, sc.1, et.1, ap.5, Facultatea de Drept și Științe Administrative, Universitatea din Craiova, tel. 0740300355, e-mail: loribelu@yahoo.com

prevazute de tratat și a măsurilor adoptate în scopul aplicării acestuia.

Libera circulație a persoanelor constituie una dintre libertățile fundamentale ale pieței interne, care reprezintă un spațiu fără frontiere interne, în care libertatea este asigurată în conformitate cu dispozițiile tratatului.

În scopul menținerii unității familiei în sens larg și fără a aduce atingere interzicerii discriminării pe criteriul cetățeniei, situația persoanelor care nu sunt incluse în definiția membrilor de familie în conformitate cu prezenta directivă și care, prin urmare, nu se bucură automat de dreptul de intrare și ședere în statul membru gazdă ar trebui să fie examinată de statul membru gazdă pe baza propriei legislații interne, pentru a decide dacă se poate acorda intrarea și șederea unor asemenea persoane, luând în considerare relația lor cu cetățeanul Uniunii sau orice alte împrejurări, precum dependența lor financiară sau fizică de cetățeanul Uniunii.

În sensul Directivei nr.2004 din 29 aprilie 2004:

1. prin „cetățean al Uniunii” se înțelege orice persoană având cetățenia unui stat membru;

2. prin „membru de familie” se înțelege:

(a) soțul;

(b) partenerul cu care cetățeanul Uniunii a contractat un parteneriat înregistrat, în temeiul legislației unui stat membru, dacă, potrivit legislației statului membru gazdă, parteneriatele înregistrate sunt considerate drept echivalente căsătoriei și în conformitate cu condițiile prevăzute de legislația relevantă a statului membru gazdă;

(c) descendenții direcți în vârstă de cel mult 21 de ani sau care se află în întreținerea sa, precum și descendenții direcți ai soțului sau ai partenerului, conform definiției de la litera (b);

(d) ascendenții direcți care se află în

La liberté de circulations constitue un droit fondamental pour les travailleurs et leurs familles. Il ne s'agit toutefois pas d'un droit autonome mais d'un droit spécifique, accordé dans le cadre des objectifs économiques de la Communauté. Ce droit n'est accordé qu'en raison de l'exécution d'une activité économique. Il s'agit d'une contribution aux besoins économiques des Etats membres.

La libre circulation des travailleurs comprend le droit de travailler dans un autre Etat membre dans les mêmes conditions que les travailleurs nationaux. Elle comprend le droit de se déplacer librement à cet effet sur le territoire de l'Etat membre et le droit d'y séjourner.

La libre circulation des travailleurs donne aux citoyens européens le droit de chercher du travail dans un autre pays, d'y travailler sans avoir besoin d'un permis de travail, d'y résider à cette fin, d'y rester après avoir terminé leur emploi et de bénéficier de l'égalité de traitement en ce qui concerne l'accès à l'emploi, les conditions de travail et tous les autres avantages pouvant contribuer à faciliter l'intégration du travailleur dans le pays d'accueil.

Le concept - y compris le concept de travailleur lui-même - et les implications de cette liberté ont été interprétés et développés par la Cour de justice européenne dans sa jurisprudence. Le droit à la libre circulation dont bénéficient les travailleurs est complété par des dispositions prévoyant la coordination des systèmes de sécurité sociale et la reconnaissance mutuelle des diplômes.

Les travailleurs jouissent de cette liberté depuis la fondation de la Communauté européenne en 1957. Aujourd'hui, ce droit fait partie du droit plus général de la libre circulation des personnes, une des libertés fondamentales garanties par le droit communautaire qui donne aux ressortissants

întreținere și cei ai soțului sau ai partenerului, conform definiției de la litera (b);

3. prin „stat membru gazdă” se înțelege statul membru în care se deplasează un cetățean al Uniunii în scopul de a-și exercita dreptul la liberă circulație și ședere.

Fără a aduce atingere vreunui drept individual de liberă circulație și ședere pe care persoanele în cauză îl pot avea în nume propriu, statul membru gazdă facilitează, în conformitate cu legislația sa internă, intrarea și șederea următoarelor persoane:

(a) orice alți membri de familie, indiferent de cetățenia lor, care, în țara din care au venit, se află în întreținerea sau sunt membri ai gospodăriei cetățeanului Uniunii care beneficiază de dreptul de ședere cu titlu principal sau dacă din motive grave de sănătate este necesară în mod imperativ îngrijirea personală a membrului familiei de către cetățeanul Uniunii;

(b) partenerul cu care cetățeanul Uniunii are o relație durabilă, atestată corespunzător.

Statul membru gazdă întreprinde o examinare amănunțită a situației personale și justifică refuzul acordării dreptului de intrare sau ședere acestor persoane.

Fără a aduce atingere dispozițiilor privind documentele de călătorie aplicabile controalelor la frontierele naționale, toți cetățenii Uniunii care dețin cărți de identitate valabile sau pașapoarte valabile și membrii familiei acestora care nu au cetățenia unui stat membru și care dețin pașapoarte valabile au dreptul de a părăsi teritoriul unui stat membru pentru a se deplasa în alt stat membru.

Acestor persoane nu le pot fi impuse vize de ieșire și nici alte formalități echivalente.

Hotărând în conformitate cu legislația proprie, statele membre eliberează și reînnoiesc cetățenilor lor cărțile de identitate sau pașapoartele care le atestă cetățenia.

Este necesar ca pașaportul să fie valabil

européens, sous certaines conditions, le droit de se rendre dans un autre pays et d'y séjourner, le cas échéant comme pensionné, pour étudier ou d'y résider sans exercer une activité économique.

Il s'agit sans doute du droit le plus important octroyé aux personnes par la législation communautaire et c'est un élément essentiel de la citoyenneté européenne.

La libre circulation des personnes est inscrite à l'article 39 du traité CE et a été développée par la législation secondaire, notamment le règlement 1612/68 relatif à la libre circulation des travailleurs à l'intérieur de la Communauté et la directive 2004/38/CE relatif au droit de séjour.

L'article 39 s'applique à ceux que l'on appelle les travailleurs migrants, c'est-à-dire aux ressortissants européens qui quittent un pays pour aller travailler dans un autre pays européen. Il s'applique également aux ressortissants européens qui reviennent dans leur pays d'origine après avoir exercé leur droit à la libre circulation mais il ne s'applique pas aux personnes qui n'ont jamais quitté leur pays d'origine.

2. Le droit de chercher un emploi dans un autre État membre

Un travailleur est une personne qui:

- a) entreprend un travail réel et effectif
- b) sous la direction d'une autre personne
- c) pour lequel elle est rémunérée.

Cela inclut des sportifs professionnels.

Cet article s'applique aux travailleurs salariés uniquement. Les travailleurs indépendants, les étudiants, les retraités et les personnes inactives ne sont pas couverts par l'article 39 CE mais par d'autres dispositions du droit communautaire.

Tout ressortissant d'un État membre a le droit de chercher un emploi dans un autre État membre et de bénéficier auprès des bureaux

cel puțin pentru toate statele membre și pentru țările prin care titularul unui astfel de document trebuie să tranziteze direct atunci când călătorește între statele membre. În cazul în care legislația unui stat membru nu prevede eliberarea de cărți de identitate, perioada de valabilitate a unui pașaport eliberat sau reînnoit este de cel puțin cinci ani.

Totodată, statele membre permit intrarea pe teritoriul lor a cetățenilor Uniunii care dețin cărți de identitate valabile sau pașapoarte valabile, precum și a membrilor familiilor acestora care nu au cetățenia unui stat membru și care dețin pașapoarte valabile.

Cetățenilor Uniunii nu le pot fi impuse vize de ieșire și nici alte formalități echivalente.

Membrilor de familie care nu au cetățenia unui stat membru li se cere numai să posede o viză de intrare în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 539/2001 sau, dacă este cazul, cu legislația internă. În sensul Directivei nr. 2004, deținerea permisului de ședere valabil menționat la articolul 10 scutește membrii de familie de obligația de a obține o viză.

Statele membre acordă acestor persoane toate facilitățile pentru a obține vizele necesare. Aceste vize se eliberează gratuit, în cel mai scurt termen și pe baza unei proceduri accelerate.

Statul membru gazdă nu aplică ștampila de intrare sau de ieșire în pașaportul membrilor de familie care nu au cetățenia unui stat membru, dacă aceștia prezintă permisul de ședere.

În cazul în care un cetățean al Uniunii sau un membru al familiei acestuia care nu are cetățenia unui stat membru nu posedă documentele de călătorie necesare sau, după caz, viza necesară, statul membru în cauză acordă acestor persoane, înainte de a proceda la expulzarea acestora, toate mijloacele

de placement nationaux des mêmes services que les ressortissants de l'État membre d'accueil.

Selon la Cour de justice européenne, le demandeur d'emploi peut rester dans l'État membre d'accueil pendant "un délai raisonnable lui permettant de prendre connaissance des offres d'emploi et de prendre les dispositions nécessaires pour être engagé". À l'issue de cette période, il ne peut être expulsé s'il apporte la preuve qu'il continue à chercher un emploi et qu'il a des chances véritables d'être engagé.

La mobilité de la main-d'oeuvre doit être pour le travailleur un des moyens lui garantissant la possibilité d'améliorer ses conditions de vie et de travail et de faciliter sa promotion sociale, tout en contribuant à la satisfaction des besoins des économies des États membres.

Les États membres ne peuvent pas, en particulier, imposer à leurs ressortissants un visa de sortie ou un document équivalent. La simple production d'une carte d'identité ou d'un passeport en cours de validité est suffisante pour la mise en oeuvre de ce droit. Les États membres sont tenus de délivrer ou de renouveler la carte d'identité ou le passeport indiquant la nationalité du titulaire. Le passeport doit être valable pour tous les États membres et pour les pays de transit entre les États membres. Lorsque le travailleur ne dispose que d'un passeport pour quitter légalement le pays, la durée de validité de celui-ci ne peut pas être inférieure à cinq années.

Le droit de se déplacer librement ainsi que le droit d'entrer et de résider sont, conformément à l'article 48 du traité CE, liés à un "emploi effectivement offert". Conformément à ce text, une condition préalable au droit du travailleur de se déplacer et de résider est constituée par l'existence en

rezonabile pentru a le permite să obțină, într-un termen rezonabil, documentele necesare sau pentru a confirma ori a dovedi prin alte mijloace că beneficiază de dreptul de liberă circulație și ședere.

Statul membru poate cere persoanei în cauză să-și raporteze prezența pe teritoriul său într-un termen rezonabil și nediscriminatoriu. Nerespectarea acestei cerințe poate face persoana respectivă pasibilă de sancțiuni.

Cetățenii Uniunii au dreptul de ședere pe teritoriul altui stat membru pe o perioadă de cel mult trei luni fără nici o altă condiție sau formalitate în afara cerinței de a deține o carte de identitate valabilă sau un pașaport valabil.

Aceste dispoziții se aplică și membrilor de familie care dețin un pașaport valabil, care nu au cetățenia unui stat membru și care îl însoțesc pe cetățeanul Uniunii ori se alătură acestuia.

2. Dreptul de ședere

Potrivit Directivei nr. 2004, toți cetățenii Uniunii au dreptul de ședere pe teritoriul altui stat membru pentru o perioadă mai mare de trei luni în cazurile în care:

(a) sunt lucrători care desfășoară activități salariate sau activități independente în statul membru gazdă sau

(b) dispun de suficiente resurse pentru ei și pentru membrii familiilor lor, astfel încât să nu devină o sarcină pentru sistemul de asistență socială al statului membru gazdă în cursul șederii și dețin asigurări medicale complete în statul membru gazdă sau

(c) – sunt înscriși într-o instituție privată sau publică, acreditată sau finanțată de către statul membru gazdă pe baza legislației sau practicilor sale administrative, cu scopul principal de a urma studiului, inclusiv de formare profesională și

– dețin asigurări medicale complete în statul membru gazdă și asigură autoritatea

sa personne d'une offre concrète d'emploi. Cependant la cour de Justice estime que la libre circulation des travailleurs entraîne également le droit de rechercher du travail lorsqu'on souhaite exercer une activité effective et réelle.

Les Etats membres doivent laisser entrer sur leur territoire les personnes munies d'une carte d'identité ou d'un passeport en cours de validité même si celle-ci ne permet pas à son titulaire de quitter le territoire de l'Etat membre qui l'a délivré. Le droit communautaire ne peut pas, toutefois, s'opposer à ce qu'un Etat membre (en l'espèce la Belgique), effectue des contrôles sur son territoire à l'effet de savoir si les personnes ayant le droit de résider portent leur titre de séjour sur elles-mêmes, Etant observé que les ressortissants belges doivent être porteurs de leur carte d'identité. Le contrôle à l'entrée dans les le pays serait toutefois contraire à la politique de la Communauté s'il s'avérait être systématique, arbitraire et inutilement gênant. Les Etats membre sont d'ailleurs autorisés à prendre les mesures nécessaires afin de s'assurer qu'ils disposent des informations suffisantes concernant les migrations sur leur territoire. C'est ainsi que les ressortissants des autres Etats membres peuvent être tenus d'effectuer une déclaration de séjour, à condition toutefois qu'un délai de trois jours accordé depuis l'arrivée sur le territoire de l'Etat membre. Aucun visa d'entrée ou document équivalent ne peut être demandé sauf aux membres de la famille du travailleur qui n'ont pas la nationalité d'un Etat membre. Les Etats membres doivent accorder à ces personnes toutes facilités afin d'obtenir le visa nécessaire.

Le droit de séjour va de pair avec le droit de travailler dans un autre Etat membre.

En vertu de la nouvelle directive relative au droit de séjour des citoyens de l'Union

națională competentă, printr-o declarație sau o altă procedură echivalentă la propria alegere, că posedă suficiente resurse pentru ei înșiși și pentru membrii de familie, astfel încât să nu devină o povară pentru sistemul de asistență socială al statului membru gazdă în timpul perioadei de ședere; sau

(d) sunt membri de familie care însoțesc ori se alătură unui cetățean al Uniunii care îndeplinește el însuși condițiile menționate la literale (a), (b) sau (c).

Cetățenii Uniunii care și-au avut reședința legală pe teritoriul statului membru gazdă în cursul unei perioade neîntrerupte de cinci ani dobândesc dreptul de ședere permanentă pe teritoriul acestuia. Acest drept nu face obiectul altor condiții.

Aceasta prevedere se aplică și în cazul membrilor de familie care nu au cetățenia unui stat membru și care și-au avut reședința legală împreună cu cetățeanul Uniunii în statul membru gazdă în cursul unei perioade neîntrerupte de cinci ani.

Odată dobândit, dreptul de ședere permanentă se pierde numai în cazul unei absențe din statul membru gazdă pe o perioadă care depășește doi ani consecutivi.

Prin derogare de la dispozițiile menționate, dreptul de ședere permanentă în statul membru gazdă se acordă înaintea încheierii unei perioade neîntrerupte de ședere de cinci ani în cazurile în care:

(a) lucrătorul care desfășoară o activitate salariată sau independentă, în momentul în care și-a încetat activitatea, a împlinit vârsta prevăzută de legislația statului membru respectiv în vederea pensionării pentru limită de vârstă, ori lucrătorul care a încetat activitatea salariată ca urmare a pensionării anticipate a lucrat în statul membru respectiv cel puțin în cursul ultimelor douăsprezece luni precedente și și-a avut reședința pe teritoriul acestuia pe o perioadă neîntreruptă mai mare

européenne (directive 2004/38/CE), les travailleurs migrants ne devront plus obtenir de permis de séjour dans l'État membre d'emploi: un simple enregistrement auprès des autorités compétentes sera suffisant, et encore: il ne sera requis que s'il est jugé nécessaire par l'État membre d'accueil.

Les formalités que les travailleurs doivent accomplir dépendent de la durée de l'emploi:

- s'il doit durer moins de trois mois, aucune formalité de séjour n'est exigée. néanmoins, les autorités nationales peuvent demander que vous signaliez votre présence sur leur territoire;

- si l'emploi doit durer plus de trois mois, l'État membre d'accueil peut exiger que vous vous enregistriez auprès de l'autorité compétente. Le délai d'enregistrement ne peut pas être inférieur à trois mois à compter de la date d'arrivée.

Dans ce cas, une attestation d'enregistrement doit être délivrée immédiatement sur production d'une carte d'identité ou d'un passeport valable et d'une confirmation d'embauche de l'employeur ou d'une attestation d'emploi. Aucun autre document (fiche de paie, facture d'électricité, déclaration d'impôt, etc.) ne saurait être exigé à cette fin.

Si vous n'observez pas ces formalités, vous pourriez encourir des sanctions proportionnées et non discriminatoires.

Il convient de noter que vous pouvez commencer à travailler avant d'être enregistré.

3. Séjour permanent

Si vous êtes un travailleur qui a résidé pendant une période ininterrompue de cinq ans dans l'État membre d'accueil, vous acquerez un droit de séjour permanent dans ce pays. Sur demande, les autorités nationales doivent délivrer un document attestant le

de trei ani.

(b) lucrătorul care desfășoară o activitate salariată sau independentă care, avându-și reședința în statul membru gazdă timp de cel puțin doi ani, încetează să-și desfășoare activitatea din cauza unei incapacități permanente de muncă.

În cazul în care această incapacitate este rezultatul unui accident de muncă sau al unei boli profesionale care îndreptățește persoana respectivă la o prestație plătită integral sau parțial de o instituție publică a statului membru gazdă, nu este necesară îndeplinirea nici unei condiții privind durata șederii.

(c) lucrătorul care desfășoară o activitate salariată sau independentă care, după trei ani de muncă și ședere neîntreruptă pe teritoriul statului membru gazdă, desfășoară o activitate salariată sau independentă pe teritoriul unui alt stat membru dar își păstrează reședința pe teritoriul statului membru gazdă pe care se întoarce, de obicei, în fiecare zi sau cel puțin o dată pe săptămână.

3. Excepții

Statele membre pot restrânge libertatea de circulație și de ședere a cetățenilor Uniunii și a membrilor lor de familie, indiferent de cetățenie, pentru motive de ordine publică, siguranță publică sau sănătate publică. Aceste motive nu pot fi invocate în scopuri economice.

Măsurile luate din motive de ordine publică sau siguranță publică respectă principiul proporționalității și se întemeiază exclusiv pe conduita persoanei în cauză. Condamnările penale anterioare nu pot justifica în sine luarea unor asemenea măsuri.

Conduita persoanei în cauză trebuie să constituie o amenințare reală, prezentă și suficient de gravă la adresa unui interes fundamental al societății. Nu pot fi acceptate motivări care nu sunt direct legate de caz sau

séjour permanent.

Une fois acquis, le droit de séjour permanent peut être perdu seulement si vous quittez le pays pendant une période de plus de deux années consécutives.

Dans certaines circonstances spécifiques, vous pouvez acquérir ce statut plus tôt:

- si vous avez cessé de travailler parce que vous avez atteint l'âge de la retraite (ou vous êtes parti en préretraite), à condition que vous ayez travaillé dans l'État membre d'accueil pendant au moins les douze derniers mois et que vous y ayez séjourné de façon ininterrompue pendant plus de trois ans;

- si vous avez cessé de travailler en raison d'une incapacité de travail permanente, à condition que vous ayez séjourné dans l'État membre d'accueil pendant plus de deux années. Si cette incapacité est le résultat d'un accident de travail ou d'une maladie professionnelle, aucune condition liée à la durée du séjour ne s'applique;

- si, après trois années d'emploi ininterrompu et de séjour dans l'État membre d'accueil, vous travaillez dans un autre État membre, tout en conservant votre domicile dans l'État membre d'accueil, dans lequel vous retournez, en règle générale, tous les jours ou au moins une fois par semaine.

4. Les exceptions

Étant donné que les fonctionnaires et les agents du secteur public sont des travailleurs au sens de l'article 39 CE, les règles relatives à la libre circulation des travailleurs s'appliquent en principe à eux. Toutefois, il y a une exception et quelques problèmes spécifiques:

- Les autorités des États membres sont autorisées à limiter à leurs propres ressortissants les postes impliquant l'exercice de la puissance publique et la responsabilité de la sauvegarde des intérêts généraux de l'État (article 39, paragraphe 4 CE).

care sunt legate de considerații de prevenție generală.

Pentru a stabili dacă persoana respectivă reprezintă un pericol pentru ordinea publică sau siguranța publică, la eliberarea certificatului de înregistrare sau, în absența unui sistem de înregistrare, în termen de cel mult trei luni de la intrarea persoanei respective pe teritoriul său sau de la data la care persoana și-a semnalat prezența pe teritoriul său în conformitate cu articolul 5 alineatul (5) ori la eliberarea permisului de ședere, statul membru gazdă poate, în cazul în care consideră indispensabil, să ceară statului membru de origine sau, dacă este necesar, altor state membre să îi furnizeze informații privind antecedentele persoanei respective. Această consultare nu poate avea un caracter sistematic. Statul membru consultat răspunde în termen de două luni.

4. Posibilitatea expulzării

Statul membru care a eliberat pașaportul sau cartea de identitate permite titularului documentului care a fost expulzat din motive de ordine publică, siguranță publică sau sănătate publică de pe teritoriul altui stat membru să reintre pe teritoriul său fără nici o formalitate, chiar dacă documentul nu mai este valabil sau dacă cetățenia titularului este contestată.

Înainte de a lua o decizie de expulzare de pe teritoriul său din motive de ordine publică sau siguranță publică, statul membru gazdă ia în considerare diverși factori precum durata șederii individului respectiv pe teritoriul său, vârsta acestuia, starea lui de sănătate, situația sa familială și economică, integrarea sa socială și culturală în statul membru gazdă și legăturile sale cu țara de origine.

Statul membru gazdă nu poate lua o decizie de expulzare împotriva unui cetățean al Uniunii sau a membrilor familiei sale,

- Dans plusieurs États membres, il existe des dispositions réglementaires très spécifiques relatives à l'emploi dans le secteur public (par exemple, concernant l'accès à ces emplois, la reconnaissance de l'expérience et de l'ancienneté professionnelles; la reconnaissance des diplômes, etc.) et, par conséquent, cela pose des problèmes supplémentaires de discrimination qui ne se présentent pas de la même manière dans le secteur privé.

La Commission continue de recevoir de nombreuses plaintes de citoyens à ce sujet, notamment concernant la prise en compte de l'expérience professionnelle acquise dans un autre État membre pour autoriser l'accès à la fonction publique et déterminer le montant de la rémunération, etc. C'est pourquoi la Commission ouvre de nombreuses procédures d'infraction à l'encontre des États membres concernés. À la demande des États membres, la Commission conseille également les autorités des États membres dans le cadre d'un groupe de travail intergouvernemental créé par les directeurs généraux de l'administration publique des États membres.

Accès à l'emploi dans la fonction publique
Pendant longtemps, les problèmes liés à la libre circulation des travailleurs dans la fonction publique concernaient exclusivement les conditions d'accès et de nationalité. L'article 39, paragraphe 4 du traité CE énonce que la libre circulation des travailleurs ne s'applique pas à l'emploi dans la fonction publique. Mais la dérogation à cette disposition a de tout temps été interprétée de manière très restrictive par la Cour et la Commission s'est employée à promouvoir activement l'accès à la fonction publique, et elle continue à le faire.

Dans plusieurs arrêts antérieurs, la Cour a développé son interprétation de l'article 39, paragraphe 4 CE: les États membres ne sont

indiferent de cetățenie, care au dobândit dreptul de ședere permanentă pe teritoriul său, cu excepția cazurilor în care există motive imperative de ordine publică sau siguranță publică.

Nu se poate lua o decizie de expulzare împotriva cetățenilor Uniunii, indiferent de cetățenia acestora, cu excepția cazului în care decizia se bazează pe motive imperative de siguranță publică definite de statele membre, dacă aceștia:

(a) și-au avut reședința în statul membru gazdă în cei zece ani anteriori sau

(b) sunt minori, cu excepția cazului în care expulzarea este în interesul copilului, în conformitate cu Convenția Organizației Națiunilor Unite privind drepturile copilului, încheiată la 20 noiembrie 1989.

Singurele boli care justifică măsuri de restricționare a liberei circulații sunt bolile cu potențial epidemic, astfel cum sunt acestea definite de documentele relevante ale Organizației Mondiale a Sănătății, precum și alte boli infecțioase sau parazitare contagioase, dacă acestea fac obiectul unor dispoziții de protecție ce se aplică resortisanților din statul membru gazdă.

Bolile ce se declanșează după o perioadă de trei luni de la data sosirii nu pot motiva expulzarea de pe teritoriul respectiv.

Dacă există indicii serioase că acest lucru este necesar, într-un termen de trei luni de la data sosirii, statele membre pot supune beneficiarii dreptului de ședere unui examen medical gratuit, care să ateste că nu suferă de nici una dintre bolile menționate. Aceste examene medicale nu pot fi impuse în mod sistematic.

BIBLIOGRAFIE:

1. Broussy, E., Donnat F., et Lambert C., 2009, " Cetățenia europeană – Libera circulație a muncitorilor ", Actualité juridique. Droit administratif, n° 28, Chronique de jurisprudence communautaire, p. 1538,

autorisés à réserver leurs emplois dans la fonction publique à leurs ressortissants que si ces emplois ont un rapport avec les activités spécifiques de l'administration publique, c'est à dire lorsque celle-ci est investie de l'exercice de la puissance publique et de la responsabilité de la sauvegarde des intérêts généraux de l'État, intérêts généraux auxquels doivent être assimilés ceux des collectivités publiques, telles que les administrations municipales. Ces critères doivent être évalués au cas par cas en raison de la nature des tâches et des responsabilités impliquées dans le poste concerné. Dans ces arrêts, la Cour a statué en disant que, par exemple, des emplois à la poste ou dans les chemins de fer, ou encore des emplois de plombier, de jardinier ou d'électricien, de professeur, de personnel soignant et de chercheur civil ne peuvent pas être limités à des ressortissants nationaux.

Afin de pouvoir contrôler l'application de cette jurisprudence, la Commission a lancé, en 1988, une action qui mettait l'accent sur l'accès à l'emploi dans quatre secteurs (les organismes chargés de gérer un service commercial les services de santé publique, l'enseignement, la recherche à des fins civiles).

L'approche sectorielle constituait un important point de départ du contrôle d'une application correcte de la législation communautaire; elle a été suivie de nombreuses procédures d'infraction à l'initiative de la Commission. L'action de 1988 et les procédures d'infraction ont eu pour effet que les États membres se sont engagés dans de vastes réformes d'ouverture de leurs secteurs publics. En fin de compte, trois procédures d'infraction seulement ont abouti devant la Cour, laquelle a pleinement confirmé, en 1996, sa jurisprudence précédente.

Selon l'article 39 (ancien article 48) § 3 du Traité sur l'Union européenne, qui évoque

(Paris);

2. Carlier, J.Y., Guild, E., " Viitorul liberei circulații a persoanelor in Uniunea Europeană ", 2006, (Bruxelles, Bruylant)

3. Chaltiel, F., 2007, "Cetățenia europeană", in Les Cahiers du Conseil constitutionnel n°23 (Paris, Dalloz);

4. Moreau, M., 1996, "Detașarea muncitorilor ce prestează servicii în Uniunea Europeană", (Clunet);

5. Pécoud, A. et De Guchteneire, P., 2009, "Migrație fără frontieră, Eseu despre libera circulație a persoanelor" (Paris, Editions UNESCO);

l'article 46 § 1 en matière de droit d'établissement, la libre circulation des travailleurs s'exerce « sous réserve des limitations justifiées par des raisons d'ordre public, de sécurité publique et de santé publique ». De même, l'article 39 § 4 stipule que « les dispositions de l'article 39 ne sont pas applicables aux emplois dans l'administration publique », ou relatifs à l'exercice de l'autorité publique (renvoi à l'article 45 § 1). Faute d'une réglementation communautaire homogène et générale, les Etats membres disposent encore en effet de compétences résiduelles, et peuvent prendre des mesures, que l'on nommera par la suite « mesures restrictives », qui viennent porter atteinte à ce principe de libre circulation, sous réserve de la validité de leurs invocations.

Les exceptions à la libre circulation des personnes physiques sont donc de deux ordres : elles peuvent être soit liées à des raisons d'ordre public, de sécurité ou de santé publique, soit liées à l'exercice de certaines activités professionnelles ou à des impératifs d'intérêt général.

BIBLIOGRAPHIE

1. Broussy, E., Donnat F., et Lambert C., 2009, " Citoyenneté européenne - Libre circulation des travailleurs ", Actualité juridique. Droit administratif (Paris), n° 28, chronique de jurisprudence communautaire, p. 1538;

2. Carlier, J.Y., Guild, E., " L'avenir de la libre circulation des personnes dans l'U.E ", 2006, (Bruxelles, Bruylant)

3. Chaltiel, F., 2007, "La citoyenneté européenne", in Les Cahiers du Conseil constitutionnel n°23 (Paris, Dalloz);

4. Moreau, M., 1996, "Le détachement des travailleurs effectuant une prestation de services dans l'Union européenne", (Clunet);

5. Pécoud, A. et De Guchteneire, P., 2009, "Migrations sans frontières, Essais sur la libre-circulation des personnes" (Paris, Editions UNESCO);